

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 10Szak/1/2018
Identifikačné číslo spisu: 1017201789
Dátum vydania rozhodnutia: 16.01.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Elena Berthotyová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:1017201789.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. a členov senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a JUDr. Jany Hatalovej, PhD., v právnej veci sťažovateľa (pôv. žalobcu): G. H., nar. XX.XX.XXXX, bez dokladu totožnosti, štátna príslušnosť: Ukrajina, t. č. umiestnený v Útvare policajného zaistenia pre cudzincov Medved'ov, právne zastúpeného: Liga za ľudské práva, občianske združenie, Štúrova 3, Bratislava, pobočka Košice, Hlavná 68, Košice, proti žalovanému: Prezídium policajného zboru, Úrad hraničnej a cudzineckej polície, Riaditeľstvo hraničnej a cudzineckej polície Bratislava, Oddelenie cudzineckej polície Policajného zboru Bratislava, Hrobákova 44, Bratislava, o preskúmanie rozhodnutia žalovaného č. PPZ-HCP-BA6-267-009/2017-AV zo dňa 10.10.2017, o kasačnej sťažnosti sťažovateľa proti právoplatnému rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 7Sa/88/2017-60 zo dňa 3. novembra 2017, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť proti právoplatnému rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 7Sa/88/2017-60 zo dňa 3. novembra 2017 z a m i e t a .

Účastníkom nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.

Priebeh a výsledky administratívneho konania

1. Rozhodnutím č. PPZ-HCP-BA6-267-009/2017-AV zo dňa 10.10.2017 (ďalej na účely rozsudku len „preskúmané rozhodnutie“) žalovaný podľa § 88 ods. 1 písm. a) bod 1 zákona č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej na účely rozsudku len „zákon č. 404/2011 Z.z.“) rozhodol o zaistení sťažovateľa (v prvostupňovom konaní žalobca) v konaní o administratívnom vyhostení podľa § 82 ods. 1 písm. b) zákona č. 404/2011 Z.z. s cieľom zabezpečiť jeho vycestovanie do krajiny podľa § 77 ods. 1 zákona č. 404/2011 Z.z., z dôvodu existencie rizika úteku tak, že zaistil sťažovateľa na čas nevyhnutne potrebný, najviac do 10.12.2018 a umiestnil ho v Útvare policajného zaistenia pre cudzincov Medved'ov (ďalej na účely rozsudku len „ÚPZC Medved'ov“).

2. Preskúmané rozhodnutie vychádza zo skutočnosti, že dňa 10.10.2017 v čase o 10.00 hod. bol sťažovateľ kontrolovaný na Spoločnom kontaktnom pracovisku Jarovce - Kittsee v zmysle § 75 ods. 1 zákona č. 404/2011 Z.z. z dôvodu, že sťažovateľ bol vrátený na územie Slovenskej republiky z územia Rakúska na základe Dublinského nariadenia. Po vykonaní lustrácií v informačnom systéme Migra žalovaný zistil, že sťažovateľ dňa 05.05.2016 nelegálne vstúpil na územie Slovenskej republiky a požiadal o azyl. Žiadosť o udelenie azylu a doplnkovej ochrany mu bola právoplatne zamietnutá dňa 31.10.2016. Sťažovateľ sa počas doby posudzovania jeho žiadosti zdržiaval v pobytovom tábore Opatovská Nová Ves, pričom dňa 29.06.2017 svojvoľne opustil uvedený objekt a miesto jeho pobytu nebolo známe. Z uvedeného dôvodu vzniklo podozrenie, že sťažovateľ má na území Slovenskej republiky neoprávnený pobyt, čo je dôvod na administratívne vyhostenie podľa § 82 ods. 1 písm. b) zákona č. 404/2011 Z.z. Žalovaný dňa 10.10.2017 začal konanie vo veci administratívneho vyhostenia podľa § 82 ods. 1 písm. b) zákona č. 404/2011 Z. z.

3. Skutočnosti, že sťažovateľ nezotrval na území Slovenskej republiky, ale bez oprávnenia vycestoval a nemá udelený pobyt na území podľa zákona č. 404/2011 Z.z. a hrozí mu uloženie zákazu vstupu na viac ako tri roky jednoznačne preukazujú existenciu značného rizika jeho úteku. K možnosti uloženia menej závažného prostriedku ako zaistenia žalovaný uviedol, že žalobca nespĺňa podmienky, za ktorých by mu mohla byť uložená povinnosť podľa § 89 ods. 1 písm. a) a b) zákona č. 404/2011 Z.z., nakoľko prípadným uložením uvedenej povinnosti by mohlo prísť k zmareniu účelu zaistenia, a to návratu na územie členského štátu. Žalovaný dĺžku zaistenia stanovil v súlade s § 88 ods. 4 zákona č. 404/2011 Z.z., najviac do 10.12.2017, počas ktorej vykoná všetky potrebné náležitosti, týkajúce sa reálne návratu sťažovateľa na územie domovského štátu, vybavenie potrebných personálnych kapacít osôb, realizujúcich prevoz žalobcu ako aj zabezpečenie jeho cestovného dokladu. Žalovaný v závere rozhodnutia konštatoval, že predmetné zaistenie je v súlade s článkom 5 ods. 1 písm. f) Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd.

II.

Konanie na krajskom súde

4. Sťažovateľ podal proti preskúmanému rozhodnutiu na Krajský súd v Bratislave správnu žalobu vo veci zaistenia podľa Štvrtej hlavy Tretej časti zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „S.s.p.“) s nasledujúcimi žalobnými bodmi (§ 182 ods. 1 písm. e/ S.s.p.):

- neboli splnené podmienky pre výnimku podľa § 88 ods. 10 zákona č. 404/2011 Z.z.
- ustanovenie doby dĺžky zaistenia 2 mesiace t.j. 10.12.2017 je v rozpore s § 88 ods. 10 zákona č. 404/2011 Z.z., žalobca mohol byť zaistený maximálne na 48 hodín.
- riziko úteku bolo nesprávne právne posúdené.
- žalovaný nepreukázal, že nebolo možné uplatniť miernejšie opatrenia podľa § 89 zákona č. 404/2011 Z.z.

5. Krajský súd v Bratislave v konaní podľa ust. § 221 a nasl. S.s.p. pri neformálnom posudzovaní žaloby (§ 206 ods. 3 S.s.p.) zistil, že jej nebolo možné vyhovieť z nasledujúcich dôvodov:

- žalovaný riadne zistil skutkový stav.
- existencia značného rizika úteku žalobcu je preukázaná z vyjadrení sťažovateľa, ako aj samotným konaním sťažovateľa, ktorý nelegálne vstúpil na územie Slovenskej republiky z dôvodu, že nemá udelený pobyt.
- sťažovateľ nespĺňa podmienky, za ktorých by mu mohla byť uložená povinnosť podľa § 89 ods. 1 písm. a) a b) zákona č. 404/2011 Z.z.
- lehota zaistenia je zákonná a oprávnená.
- odôvodnenie rozhodnutia je dostatočné, zrozumiteľné a obsahuje všetky zákonom požadované náležitosti.

III.

Konanie na kasačnom súde

A)

6. Proti rozsudku krajského súdu sťažovateľ v zákonnej lehote podal kasačnú sťažnosť z dôvodov uvedených v

- § 440 ods. 1 písm. f) S.s.p., t. j. krajský súd nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

- § 440 ods. 1 písm. g) S.s.p., t. j. krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci.

- § 440 ods. 1 písm. h) S.s.p., t. j. krajský súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu.

7. Sťažovateľ v nasledujúcich sťažnostných bodoch v súlade s § 445 ods. 1 písm. c) S.s.p. najmä uviedol, že:

- krajský súd správnu žalobu nezákonne odmietol, nakoľko sa riadne nevysporiadal so všetkými námietkami žalobcu v správnej žalobe, čím znemožnil účastníkovi konania, aby sa uskutočnilo jeho právo na súdnu ochranu v súlade s Ústavou Slovenskej republiky a s § 2 Správneho súdneho poriadku, pričom poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 10Szak/10/2016.

- záver súdu o odmietnutí námietky týkajúcej sa lehoty zaistenia ako nedôvodnej považoval za nedostatočne odôvodnený, navyše aj právne nesprávny, nakoľko na rozhodnutie o zaistení vzťahuje výnimku z §88 ods.10 zákona č. 404/2011 Z.z., pretože došlo k prerušeniu konania o administratívnom vyhostení napriek tomu, že až 3 dni po vydaní napadnutého rozhodnutia.

- záver o preukázaní rizika úteku považoval za nesprávne právne posúdenie, pričom záver je sám o sebe tiež nepreskúmateľný pre nedostatok dôvodov.

- súd v bode 18 rozsudku konštatuje nedôvodnosť námietky týkajúcej sa neexistencie rizika úteku, odvolajúc sa na § 89 predmetného zákona. Hlbšie sa odôvodnením nespôsobilosti námietky nevenoval. Záver, ku ktorému správny súd dospel považoval za nesprávne právne posúdenie, ktoré sa odkláňa od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu. Zároveň nie je tento záver súdu riadne odôvodnený.

- nenáležitú zistenie skutkového stavu v rozsahu potrebnom pre zistenie skutočností relevantných pre zistenie možnosti uplatnenia miernejších opatrení.

8. Navrhol, aby kasačný súd rozhodol tak, že rozsudok krajského súdu mení tak, že rozhodnutie žalovaného sa určuje za nezákonné.

B)

9. Žalovaný ku kasačnej sťažnosti sťažovateľa nepodal vyjadrenie.

IV.

Právny názor Najvyššieho súdu

10. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 S.s.p.) postupom podľa § 492 ods. 1 S.s.p. preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch) dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná. Rozhodol bez nariadenia pojednávania podľa ustanovenia § 455 S.s.p. s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 16.01.2018 (§ 137 ods. 2 S.s.p.).

Podľa § 88 ods. 1 písm. a) bod 1 zákona č. 404/2011 Z. z. policajt je oprávnený zaistiť štátneho príslušníka tretej krajiny v konaní o administratívnom vyhostení s cieľom zabezpečiť jeho vycestovanie do krajiny podľa § 77 ods. 1, ak existuje riziko jeho úteku.

Podľa § 88 ods. 4 veta prvá zákona č. 404/2011 Z. z. štátny príslušník tretej krajiny môže byť zaistený na čas nevyhnutne potrebný, najviac na 6 mesiacov.

Podľa § 89 ods. 1 zákona č. 404/2011 Z. z. policajný útvar, ktorý koná vo veci administratívneho vyhostenia, môže štátnemu príslušníkovi tretej krajiny namiesto jeho zaistenia uložiť povinnosť

- a) hlásenia pobytu alebo
- b) zložiť peňažnú záruku.

Podľa § 88 ods. 10 zákona č. 404/2011 Z.z., ak je štátny príslušník tretej krajiny zaistený podľa odseku 1 písm. a) a policajný útvar nevydá rozhodnutie o administratívnom vyhostení do 48 hodín od zaistenia, policajný útvar štátneho príslušníka tretej krajiny ihneď prepustí; to neplatí, ak policajný útvar nevydá rozhodnutie o administratívnom vyhostení z dôvodu prerušenia konania o administratívnom vyhostení podľa § 77 ods. 4 alebo vyžiadania informácie podľa § 83 ods. 7.

11. V predmetnej veci bolo potrebné predostrieť, že predmetom kasačnej sťažnosti bol rozsudok krajského súdu, ktorým zamietol žalobu, ktorou sa sťažovateľ domáhal ochrany svojich práv proti rozhodnutiu žalovaného o zaistení sťažovateľa podľa § 88 ods. 1 písm. a) bod 1 zákona č. 404/2011 Z. z., a preto primárne v medziach kasačnej sťažnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci kasačného konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie žalovaného, najmä z toho pohľadu, či kasačné námietky sťažovateľa sú spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku krajského súdu.

12. Vo vzťahu k dôvodu kasačnej sťažnosti, že krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci (kasačný dôvod podľa § 440 ods. 1 písm. g/ S.s.p.) musí kasačný súd s prihliadnutím na zásadu kontinuálneho výkonu štátnej moci (čl. 1 ods. 1 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky) zdôrazniť, že doterajšia ustálená judikatúra Najvyššieho súdu Slovenskej republiky chápe takto sformulovaný sťažnostný dôvod zakotvený v § 440 ods. 1 písm. g) S.s.p. vo vzťahu k meritu prejednávanej veci, t. j. na prvom mieste ako nesprávnu aplikáciu právnej normy (hypotéza ako právny skutkový stav a dispozícia) na riadne zistený faktický skutkový stav vyplývajúci z merita veci, na druhom mieste ako nesprávny výber ustanovenia a v neposlednom rade ako nesprávny výber právneho predpisu.

13. Navyše právnym posúdením veci je analytická činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje čiastkové právne závery a spätnou aplikáciou vybranej právnej normy preveruje úplnosť a riadnosť fakticky zisteného skutkového stavu. Toto je základným poslaním správneho súdu pri prieskume zákonnosti rozhodnutí orgánov verejnej správy. Ustálená rozhodovacia prax kasačného súdu ako relevantný precedens v súlade s čl. 1 ods. 1 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky vytvára zákonodarcom akceptovanú rozhodovaciu prekážku.

14. Sťažovateľ taktiež namietal, že krajský súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu (kasačný dôvod podľa § 440 ods. 1 písm. h/ S.s.p.). V tejto súvislosti kasačný súd poukazuje na to, že v zmysle ústavných princípov (čl. 1 ods. 1 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky) pod ustálenou rozhodovacou praxou je nutné chápať aj doterajšiu rozhodovaciu činnosť Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako odvolacieho súdu (viď bod č. 9) vykonávanú podľa Piatej časti Občianskeho súdneho poriadku.

15. V súvislosti s uvedeným kasačný súd musí zdôrazniť, že v aplikačnom postupe krajského súdu pri rozhodovaní o merite sporu nezistil nedostatky právneho posúdenia v merite veci, ako ani odklon od ustálenej rozhodovacej praxe.

16. Sťažovateľ sa nestotožnil s posúdením ako žalovaného v preskúmanom rozhodnutí, tak aj krajského súdu v rozsudku, a namietal dĺžku zaistenia s poukazom na § 88 ods. 10 predmetného zákona.

17. Zo znenia § 88 ods. 4 zákona č. 404/2011 Z.z. vyplýva, že štátny príslušník tretej krajiny môže byť

zaistený na čas nevyhnutne potrebný, najviac na 6 mesiacov. Kasačný súd v tejto súvislosti má za to, že dĺžku zaistenia v zmysle vyššie citovaného § 88 ods. 4 žalovaný určil v súlade so zákonom v trvaní 2 mesiacov na účel zabezpečenia všetkých záležitostí potrebných k reálnemu návratu sťažovateľa na územie domovského štátu. Žalovaný nemohol dopredu predpokladať podanie žiadosti o udelenie azylu zo strany sťažovateľa. Ustanovenie § 88 ods. 10 a lehota 48 hodín sa vzťahuje až ku konaniu nasledujúcemu po vydaní rozhodnutia o zaistení sťažovateľa v zmysle § 88 ods. 1 písm. a) bod 1 zákona č. 404/2011 Z.z.. Je preto nesprávny názor sťažovateľa, že dĺžka lehoty zaistenia v preskúvanom rozhodnutí mala byť 48 hodín.

18. Z dôvodovej správy k § 88 ods. 10 zákona č. 404/2011 Z.z. vyplýva, že s poukazom na potreby aplikačnej praxe povinnosť prepustiť zaisteného štátneho príslušníka tretej krajiny do 48 hodín od jeho zaistenia, ak policajný útvar nevydá rozhodnutie o administratívnom vyhostení neplatí, ak dôvodom nevydania rozhodnutia o administratívnom vyhostení je podanie žiadosti o azyl po tom, čo mu bolo doručené rozhodnutie o zaistení. Uvedená zmena sa navrhuje z dôvodu predchádzania účelovým žiadosťiam o azyl, ktorými sa štátni príslušníci tretích krajín snažia oddialiť proces ich návratu do krajiny, do ktorej majú byť vyhostení. Navrhovanou zmenou nie je dotknuté konanie o azyle, nakoľko toto konanie môže prebiehať aj v zariadení. Zároveň sa uvedená 48 hodinová lehota na vydanie rozhodnutia o administratívnom vyhostení nevzťahuje na prípady, kedy k nevydaniu rozhodnutia dôjde z dôvodu vyžiadania informácie z iného členského štátu o tom, či medzinárodná ochrana osoby, ktorá má postavenie osoby s dlhodobým pobytom v inom členskom štáte stále trvá.

19. V predmetnej veci sťažovateľ podal žiadosť o azyl po tom, ako žalovaný vydal preskúvané rozhodnutie, preto žalovaný v súlade so zákonom pristúpil k prezaisteniu sťažovateľa už ako žiadateľa o azyl a k prerušeniu konania o jeho administratívnom vyhostení. Neboli splnené zákonné podmienky na prepustenie sťažovateľa do 48 hodín v zmysle odseku 10. Taktiež vzťahovanie lehoty 48 hodín na vydanie rozhodnutia o prerušení konania o administratívnom vyhostení sťažovateľa predstavuje nesprávny výklad litery zákona zo strany právnej zástupkyne sťažovateľa. Rovnako polemizovanie o dátume podania žiadosti o azyl zo strany sťažovateľa je irelevantné, nakoľko k žiadosti sťažovateľa o azyl došlo v rámci 48 hodín od vydania preskúvaného rozhodnutia a následného prezaistenia sťažovateľa, preto aplikácia odseku 10 neprichádzala do úvahy.

20. V súvislosti so žiadosťou sťažovateľa o azyl kasačný súd poukazuje na to, že ak zaistený cudzinec požiada o medzinárodnú ochranu, spravidla to bude mať za následok ukončenie zaistenia podľa čl. 15 Návratovej smernice 2008/115/ES, ako konštatoval Súdny dvor Európskej únie vo veci A., a policajný útvar bude povinný cudzinca bez zbytočného odkladu zo zaistenia prepustiť; dôvody pre pôvodné zaistenie cudzinca tak automaticky pominú. Ak však policajný útvar dospeje k záveru, že žiadosť cudzinca o medzinárodnú ochranu je účelová, podaná iba za účelom pozdržať, či dokonca zmarit' výkon rozhodnutia o vyhostení cudzinca, môže znova rozhodnúť podľa § 90 ods. 1 písm. d) zákona č. 404/2011 Z.z., že dôvody predchádzajúceho zaistenia trvajú, napriek tomu, že cudzinec požiadal o medzinárodnú ochranu. V takomto rozhodnutí policajný útvar vyloží, aké konkrétne dôvody ospravedlňujú trvanie zaistenia cudzinca po podaní žiadosti o medzinárodnú ochranu. (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 24. septembra 2013, sp. zn. 1Sza 6/2013)

21. Kasačný súd taktiež dáva do pozornosti rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie zo dňa 30.05.2013 (vec Mehmet Arslan proti Polícii ČR, C-534/11, dostupný na <http://curia.europa.eu>; ďalej len vec A), z ktorého vyplýva, že pokiaľ cudzinec zaistený podľa zákona o pobyte cudzincov požiada o udelenie medzinárodnej ochrany, pokiaľ je táto žiadosť podaná účelovo (slovami Súdneho dvora „iba s cieľom pozdržať alebo zmarit' výkon rozhodnutia o navrátení“) a pokračovanie zaistenia je naďalej objektívne nutné, je možné takéhoto cudzinca ponechať v zaistení.

22. K rozhodnutiu, ktorým došlo k novému zaisteniu sťažovateľa ako žiadateľa o azyl sa však kasačný súd, vzhľadom k tomu, že toto nie je predmetom preskúmania súdmi v tomto konaní v tomto štádiu konania nevyjadruje.

23. V súvislosti s namietaným nenáležitým zistením skutkového stavu pre zistenie možnosti uplatnenia miernejších opatrení kasačný súd poukazuje na to, že zo zápisnice o podaní vyjadrenia zo dňa 10.10.2017 vyplýva, že sťažovateľ disponoval finančnou hotovosťou 50 Eur a na otázku či si vie zabezpečiť ubytovanie na území Slovenskej republiky odpovedal, že ubytovanie nemá a býval po celý čas v tábore. Taktiež v súvislosti s otázkou týkajúcou sa uloženia hlásenia pobytu alebo zloženia peňažnej záruky uviedol, že tieto povinnosti splniť nevie. V súvislosti s uvedeným je z preskúmaného rozhodnutia žalovaného možné, podľa kasačného súdu, vysledovať, prečo k aplikácii miernejších opatrení - tzv. alternatív zaistenia podľa § 89 ods. 1 písm. a) alebo b) zákona č. 404/2011 Z.z. žalovaný nepristúpil.

24. Z argumentácie rozhodnutia žalovaného vyplýva, že žalovaný sa zaoberal alternatívami zaistenia v zmysle § 89 ods. 1 zákona č. 404/2011 Z.z., s tým, že po vyhodnotení dokazovania a s poukazom na zápisnicu o podaní vyhlásenia sťažovateľa zo dňa 10.10.2017 dospel k záveru, že existuje riziko úteku sťažovateľa a v prípade ak by využil oprávnenie v zmysle § 89 ods. 1 predmetného zákona vznikla by vysoká miera ohrozenia účelu zaistenia sťažovateľa, ktorým je zabezpečenie vycestovania do krajiny v zmysle § 77 ods. 1 zákona č. 404/2011 Z.z. Podľa žalovaného sťažovateľ nespĺňal podmienky, za ktorých by mu mohla byť uložená povinnosť podľa § 89 ods. 1 písm. a) a b) zákona č. 404/2011 Z.z.

25. S uvedeným názorom žalovaného sa stotožňuje rovnako ako krajský súd aj súd kasačný. Možno teda zhrnúť, že odôvodnenie preskúmaného rozhodnutia žalovaného v základných rysoch obsahuje argumenty a podklady, prečo nebolo možné využiť miernejšie opatrenia podľa § 89 ods. 1 zákona č. 404/2011 Z.z. a bolo nutné pristúpiť priamo k zaisteniu navrhovateľa. Kasačný súd dospel k záveru, že dôvody rozhodnutia odporcu, pre ktoré neaplikoval ustanovenia miernejších opatrení, sú logicky odôvodnené, záver žalovaného nachádza oporu vo vykonanom dokazovaní a uplatnená námietka sťažovateľa nebola spôsobilá spochybniť zákonnosť preskúmaného rozhodnutia.

26. V súvislosti s namietaným nesprávnym posúdením rizika úteku zo strany krajského súdu kasačný súd poukazuje na to, že z ustanovenia § 88 ods. 2 zákona č. 404/2011 Z.z. vyplýva, že rizikom úteku štátneho príslušníka tretej krajiny sa rozumie stav, keď na základe dôvodnej obavy alebo priamej hrozby možno predpokladať, že štátny príslušník tretej krajiny ujde alebo sa bude skrývať, najmä ak nemožno jeho totožnosť ihneď zistiť, nemá povolený pobyt podľa tohto zákona alebo ak mu hrozí uloženie zákazu vstupu na viac ako tri roky.

27. Najvyšší súd na tomto mieste považuje za dôležité zdôrazniť, že pod pojmom riziko úteku je potrebné rozumieť samotné podozrenie z existencie rizika úteku. Pritom posudzovanie existencie hrozby úteku cudzinca je nutne vždy úvahou pravdepodobnostnou, založenou v určitej miere na odhade. Preto niekedy pre záver o existencii rizika úteku (§ 88 ods. 2 zákona o pobyte cudzincov) postačí zistenie, že je pravdepodobné, že príslušná zákonom predvídaná skutková podstata bola naplnená. Môže to tak byť však iba v prípade, že takáto eventualita je najpravdepodobnejším vysvetlením skutkových zistení a že na základe dostupných údajov sa javia byť významne pravdepodobnejšie ako iné do úvahy pripadajúce vysvetlenia.

28. Pokiaľ teda žalovaný na základe vyhodnotenia predchádzajúceho správania sťažovateľa, keď po zamietnutí kasačnej sťažnosti o preskúmanie rozhodnutia o zamietnutí jeho žiadosti o udelenie azylu sťažovateľ neoprávnene vycestoval na územie Rakúska, jeho neoprávneného pobytu na území Slovenskej republiky, nezaujmu vrátiť sa do domovskej krajiny a z dôvodu, že sťažovateľovi hrozilo uloženie zákazu vstupu na viac ako tri roky vyhodnotil takéto správanie sa ako existenciu rizika úteku sťažovateľa, takejto úvahy správneho orgánu nemožno nič vytknúť.

29. Z rozsudku Najvyššieho súdu SR z 13. augusta 2014, sp. zn. 1Sžs 23/2014 vyplýva, že riziko úteku podľa § 88 ods. 2 zákona č. 404/2011 Z.z., je potrebné vždy v konaní o zaistení cudzinca posúdiť individuálne. Záver o riziku úteku nemožno odôvodňovať zovšeobecnením predošlého správania sa iných cudzích štátnych príslušníkov.

30. Je nepochybné, že žalovaný v danom prípade posudzoval existenciu rizika úteku sťažovateľa individuálne, neodvolával sa na predošlé správanie sa iných cudzích štátnych príslušníkov, naopak poukazoval na konkrétne správanie sa sťažovateľa, ktoré aj podľa najvyššieho súdu mohlo indikovať takýto predpoklad správania sa sťažovateľa v budúcnosti.

31. V tejto súvislosti kasačný súd považuje za nevyhnutné uviesť, že si je vedomý mimoriadnosti inštitútu zaistenia a vo svojej judikatúre zohľadňuje, že sa fakticky jedná o obmedzenie, dokonca pozbavenie osobnej slobody človeka. Ide tak o citeľný zásah do jedného zo základných práv jednotlivca, ktorý môže byť prípustný len za podmienok prísne vymedzených nielen zákonom o pobyte cudzincov, ale predovšetkým ústavným poriadkom.

32. Zaistenie cudzinca ako vyplýva z rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 10Sza/8/2016 zo dňa 30.03.2016 znamená obmedzenie alebo v závislosti na povahe, dĺžke, dôsledkoch a spôsobe zaistenia dokonca zbavenie jeho slobody. Ide teda o veľmi citeľný zásah do jedného z najvýznamnejších práv jednotlivca. Takýto zásah môže byť prípustný len za prísne vymedzených podmienok definovaných nielen zákonom o pobyte cudzincov alebo predovšetkým ústavným poriadkom SR.

33. Podľa názoru kasačného súdu úspešnosť námietok voči rozhodnutiu o zaistení môže obstať jedine v prípade, ak sťažovateľ svojimi námietkami spochybní zákonnosť rozhodnutia o jeho zaistení, inými slovami ak preukáže, že neboli splnené podmienky jeho zaistenia v danom prípade podľa § 88 ods.1 písm. a/ bod 1 zákona č. 404/2011 Z.z., čo sa však v danom prípade sťažovateľovi nepodarilo.

34. Sťažovateľ taktiež namietal, že správny súd mu nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Kasačný súd uvádza, že pojem "právo na spravodlivý proces" nahrádza doterajší pojem "odňatie možnosti konať pred súdom", nakoľko obsahové znaky pojmu "právo na spravodlivý proces" vyplývajú z konštantnej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva i Ústavného súdu Slovenskej republiky a v zmysle tohto pojmu musí konanie ako celok vykazovať znaky spravodlivosti; nestačí jedna izolovaná vada na uplatnenie kasačnej sťažnosti a naopak, ak konanie ako celok znaky spravodlivosti nevykazuje, bude kasačná sťažnosť v zmysle § 439 ods. 1 prípustná vždy.

35. V tejto súvislosti sťažovateľ namietal nedostatočne odôvodnené rozhodnutie krajského súdu a nevysporiadanie sa so všetkými podstatnými námietkami. To, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry ESLP. Judikatúra tohto súdu teda nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

36. Z tohto pohľadu nemožno krajskému súdu čo do rozsahu a spôsobu reakcie na podstatné námietky sťažovateľovej argumentácie nič vytknúť. Kasačný súd má za to, že krajský súd sa zaoberal všetkými podstatnými námietkami sťažovateľa uplatnenými v žalobe, žiadna z nich neostala otvorená alebo nezodpovedaná a preto tento sťažnostný dôvod vyhodnotil ako nedôvodný. Vo vzťahu k rozhodnutiu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 10Sza/10/2016 kasačný súd uvádza, že v uvedenom rozhodnutí išlo o odlišnú právnu vec a iný právny problém, odlišné skutkové okolnosti ako aj o iný dôvod zaistenia cudzinca, preto poukaz na uvedené rozhodnutie je nedôvodné.

37. Preto, ak krajský súd dospel k právnomu záveru totožnému so záverom žalovaného a rozhodol, že preskúmaným rozhodnutím žalovaného správneho orgánu nedošlo k porušeniu zákona a chránených záujmov žalobcu, tento jeho názor považoval aj kasačný súd, z dôvodov uvedených vyššie, za správny. Skutočnosti, ktorými sťažovateľ v kasačnej sťažnosti spochybňuje predmetné rozhodnutie krajského

súdu neboli zistené v konaní o kasačnej sťažnosti. Tieto boli obdobné ako námietky, ktoré žalobca namietal už v prvostupňovom konaní a s ktorými sa krajský súd náležite vyporiadal. Z uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť podľa § 461 S. s. p. ako nedôvodnú zamietol.

38. O náhrade trov kasačného konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky tak, že sťažovateľovi, ktorý v tomto konaní nemal úspech, ich náhradu nepriznal (§ 467 ods. 1 S.s.p. a analogicky podľa § 167 ods. 1 S.s.p.) a žalovanému ich nepriznal v zmysle § 467 ods. 1 S.s.p. a analogicky podľa § 168 S.s.p.

39. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky prijal rozsudok jednomyseľne (§ 139 ods. 4 S.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok n i e j e prípustný.